

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כו.

עין משפט
נר מצוה

(א) חלי נוק קאמר. דמחייב כי קרן להא מקרן מיייתי לה וקרא דבדעה אחר [שמות נב] לחיובי ביה ברשות הניזק נוק שלם אתא דהי משמע בדעה אחר נוק שלם: **כספו של זה.** קרן: ישלם. מיטע שדחו ומיטע כרמו ישלם [שם] לגמרי משמע: **אמר קרא יחזון.** דקרא ימירא הוא דכחוכו וזלכו את כספו וגם את המט לאלא דלרשא אתא דלף ברשות הרצים נמי חייב: **ויהא אדם חייב כנופר.** כנון במזיד ולא אמרו ביה דלימיה ברי קטלא ולא בר גלות: **ומה שור שאינו חייב.** בחבלה: **ארבעה דברים.** זער ריפוי שנת ובושת אלא נוק לחומיה: **חייב כופר.** היכל דקטליה: **אדם שחייב בו.** עליו ולא על האדם. על נוקי שור משלמין כופר אבל על נוקי אדם אין משלמין כופר אלא או מיתע או גלות: **אישי כי יתן מוס צעמיסו אישי צעמיסו.** הוי דדין נתינת מומין ולא שור צעמיסו של צלילי: **בחצר הניזק.** דמיוצא דרגל בחצר הניזק הוא: **ההא נמי לא שאל.** דרגל מועדת מתחילתו היא להלך ולדרוס: **לאו משום דסבר כרבי יוסי הגלילי.** דלאמר צפירקין

מידו כוליה קאמרינן פלגא קאמרינן אמר קרא ויחצו את כספו כספו של זה ולא כספו של אחר * ולא תהא שן ורגל חייבת ברשות הניזק אלא חצי נוק מק"ו מקרן ומה קרן שברה"ר חייבת ברשות הניזק אינה משלמת אלא חצי נוק שן ורגל שברשות הרבים פטורה אינו דין שברשות הניזק משלם חצי נוק אמר קרא וישלם תשלומין מעליא ולא תהא קרן ברה"ר חייב מק"ו ומה שן ורגל שברשות הניזק נוק שלם ברה"ר פטורה קרן שברשות הניזק חצי נוק אינו דין שברה"ר פטורה אמר רבי יוחנן **(ב) אמר קרא יחצון** אין חצי נוק חלוק לא ברה"ר ולא ברה"י ויהא אדם חייב בכופר מק"ו ומה שור שאינו חייב בארבעה דברים חייב בכופר אדם שחייב בארבעה דברים אינו דין שיהא חייב בכופר אמר קרא **ככל אשר יושת עליו עליו** ולא על אדם ויהא שור חייב בארבעה דברים **בכופר אדם שאינו חייב בארבעה דברים** **(א) אמר קרא אישי צעמיסו** ולא שור בעמיתו * **איבעיא להו רגל שדרסה** על גבי תינוק בחצר הניזק מהו שתשלם כופר **גבי אמרינן מידו דהוה אקרן קרן כיון דעבד תרי ותלתא זמני אורחיה הוא ומשלם כופר ה"ג לא שגא או דלמא קרן כוונתו להוויק האי אין כוונתו להוויק ת"ש הכנים שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות ונגחו לבעל הבית ומת השור בסקילה ובעליו בין תם בין מועד משלם כופר שלם דבריו ר' טרפון כופר שלם בתם לרבי טרפון מנא ליה לאו * **משום דסבר ליה כרבי יוסי הגלילי** **(ב) דאמר תם משלם** חצי כופר ברה"ר ומייתי לה מק"ו **מרגל אלמא** "איכא כופר ברגל אמר רב שימי מנהרדעא תנא מניזוקין דרגל מייתי לה ולפרוך מה לניזוקין דרגל שכן ישנו מכלים מטמון מה לטמון שכן ישנו מכלים מה לכלים שישנו באש מכלים טמונים מה לכלים טמונים שישנו באדם אלא לאו ש"מ מכופר דרגל מייתי לה אלמא איכא כופר ברגל ש"מ א"ל רב אחא מדפתי לרבינא ה"ג מסתברא דאיכא כופר ברגל דאי ס"ד ליכא כופר ברגל ותנא מניזוקין דרגל מייתי לה לפרוך מה לניזוקין דרגל שכן ישנו ברגל אלא לאו ש"מ מכופר דרגל מייתי לה אלמא איכא כופר ברגל ש"מ ש"מ מ"תנ"י" **באדם מועד לעולם בין שוגג בין מויד** בין ער בין יושן סימא את עין חבריו ושיבר את הכלים * **משלם נוק שלם: גב' קתני סימא את עין חבריו דומיא דשיבר את הכלים מה התם נוק אין ארבועה דברים לא****

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חלי נוק כ"ל פלגא קאמרינן מלי נוק קאמר:

גליון הש"ס

גב' ולא תהא שן ורגל ע"י לקמן דף ה"ג ע"כ שם ד"ה מוה"ב: **איבעיא להו רגל עי לקמן דף מד ע"כ שם ד"ה ה"ג צעמיסו:** **משום דסבר ליה כרבי"ט ע"י לעל טו. מדיה ה"ה מני: תוס' ד"ה ולא ובי וי"ל דאי לאו כספו. עין חולן דף נג ע"כ מדיה והתא פניה: שם ד"ה ויהא בו"י בעינין דליקף מיניה כלא. עין לעל דף ד ע"כ מוספות ד"ה כדאי חס:**

רבינו הגאול

ופקדי, כספו שלקין ולא זולתי. ולא תהא שן ורגל חייבת ברשו' (הר"ב) (הניזק). ופרקי' והתא משלמו משפט. ולא תהא קרן חייבת ברשו' הר"ב כלל. ופרקי' ד' יוחנן אין חצי נוק להוויק. והתא אדם חייב בכופר. ופרקי' עליו ולא על אדם. ויהא שור חייב ב' דברים. ופרקי' אמ' קרא אדם בעמיתו ויהא השור אינו חייב אלא נוק בלבד. איבעיא להו רגל שדרסה על גבי תינוק בחצר הניזק וההיא מהו שתשלם כופר. ת"ש הכנים שורו לחצר ונגח הבית שלא ברשות ונגח לבעל הבית ומת. השור בסקילה ובעליו בין תם ובין מועד משלם כופר שלם. דבריו ר' טרפון. ואמר' כופר שלם בתם לר' טרפון מנא ליה, לאו דסבר לה ר' טרפון כר' יוסי הגלילי וסבר תם משלם חצי כופר. (ור"י) (ור"ן) ק"ו מרגל, ומה רגל שברשות הר"ב פטורה מן הכופר ברשו' הניזק משלם נוק שלם, קרן דברשו הר"ב חצי כופר אינו דין לשלם בחצר הניזק כופר שלם. ודבריו ר' יוסי הגלילי דתם משלם חצי כופר לא אשתבחו שור שננת דה' שוורים בעל השור נקי. ר' יוסי הגלילי אמר' נקי מרמי ולדולתו, מכלל שאם נגח והמת וזולתי ולדולת חייב, ואי איפטר לחיובי כופר שלם בעל כן היינו מועד והאי כפל שלם בין התם והאי כופר נקי בתם הוא אכתי. ונא רב שימי ודחא האי סברא דלדברי הכל איכא כופר ברגל, ואמר ר' טרפון מייתי לה בקי' והכי קאמי, ומה רגל שברשות הר"ב פטורה בנוקין, ברשות הניזק נוק שלם. קרן שברשו' הר"ב חצי נוק, אינו דין שברשו' הניזק כופר שלם. ולא תיפשוט דאיכא כופר ברגל. יש ספרי' כתי' בהן ולפרוך מה לנוקין שכן ישנו באש. ויש שכתו' בהן מה לנוקין דרגל שכן ישנו בבור, וטעמא היא בתרתייהו, ואין מפרשי'ן האחת והוא הדין ללשון אחרת. פירי, אם מניזוקין דרגל גמור ר' טרפון הכופר יש לדברוי פירכא, מה לנוקין דרגל שהם חייבין ברשו' הניזק נוק שלם בין אותם הניזקין ושנו בנק שלם בבור, ואין בבור דין כופר דכתי' ונפל שימה שור, ודרישי שור ולא איש, מומר שאם יפול אדם בבור וימות אין על בעל הבור כלום דרחמנא פטרה, וכשם שאין כופר בבור כך אין כופר שלם בקרן ברשו' הניזק. ואמר' מניזקי כלים מייתי לה ר' טרפון והכי קאמי, ומה רגל שברשות הר"ב פטורה בנוקין

היכי צעי למילף מקרן שכן חייבת ברשות הרצים: **לא נוק שלם** כופר נוק שלם אתא דהי משמע בדעה אחר נוק שלם: **כספו של זה.** קרן: ישלם. מיטע שדחו ומיטע כרמו ישלם [שם] לגמרי משמע: **אמר קרא יחזון.** דקרא ימירא הוא דכחוכו וזלכו את כספו וגם את המט לאלא דלרשא אתא דלף ברשות הרצים נמי חייב: **ויהא אדם חייב כנופר.** כנון במזיד ולא אמרו ביה דלימיה ברי קטלא ולא בר גלות: **ומה שור שאינו חייב.** בחבלה: **ארבעה דברים.** זער ריפוי שנת ובושת אלא נוק לחומיה: **חייב כופר.** היכל דקטליה: **אדם שחייב בו.** עליו ולא על האדם. על נוקי שור משלמין כופר אבל על נוקי אדם אין משלמין כופר אלא או מיתע או גלות: **אישי כי יתן מוס צעמיסו אישי צעמיסו.** הוי דדין נתינת מומין ולא שור צעמיסו של צלילי: **בחצר הניזק.** דמיוצא דרגל בחצר הניזק הוא: **ההא נמי לא שאל.** דרגל מועדת מתחילתו היא להלך ולדרוס: **לאו משום דסבר כרבי יוסי הגלילי.** דלאמר צפירקין

מידו כוליה קאמרינן פלגא קאמרינן אמר קרא ויחצו את כספו כספו של זה ולא כספו של אחר * ולא תהא שן ורגל חייבת ברשות הניזק אלא חצי נוק מק"ו מקרן ומה קרן שברה"ר חייבת ברשות הניזק אינה משלמת אלא חצי נוק שן ורגל שברשות הרבים פטורה אינו דין שברשות הניזק משלם חצי נוק אמר קרא וישלם תשלומין מעליא ולא תהא קרן ברה"ר חייב מק"ו ומה שן ורגל שברשות הניזק נוק שלם ברה"ר פטורה קרן שברשות הניזק חצי נוק אינו דין שברה"ר פטורה אמר רבי יוחנן **(ב) אמר קרא יחצון** אין חצי נוק חלוק לא ברה"ר ולא ברה"י ויהא אדם חייב בכופר מק"ו ומה שור שאינו חייב בארבעה דברים חייב בכופר אדם שחייב בארבעה דברים אינו דין שיהא חייב בכופר אמר קרא **ככל אשר יושת עליו עליו** ולא על אדם ויהא שור חייב בארבעה דברים **בכופר אדם שאינו חייב בארבעה דברים** **(א) אמר קרא אישי צעמיסו** ולא שור בעמיתו * **איבעיא להו רגל שדרסה** על גבי תינוק בחצר הניזק מהו שתשלם כופר **גבי אמרינן מידו דהוה אקרן קרן כיון דעבד תרי ותלתא זמני אורחיה הוא ומשלם כופר ה"ג לא שגא או דלמא קרן כוונתו להוויק האי אין כוונתו להוויק ת"ש הכנים שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות ונגחו לבעל הבית ומת השור בסקילה ובעליו בין תם בין מועד משלם כופר שלם דבריו ר' טרפון כופר שלם בתם לרבי טרפון מנא ליה לאו * **משום דסבר ליה כרבי יוסי הגלילי** **(ב) דאמר תם משלם** חצי כופר ברה"ר ומייתי לה מק"ו **מרגל אלמא** "איכא כופר ברגל אמר רב שימי מנהרדעא תנא מניזוקין דרגל מייתי לה ולפרוך מה לניזוקין דרגל שכן ישנו מכלים מטמון מה לטמון שכן ישנו מכלים מה לכלים שישנו באש מכלים טמונים מה לכלים טמונים שישנו באדם אלא לאו ש"מ מכופר דרגל מייתי לה אלמא איכא כופר ברגל ש"מ א"ל רב אחא מדפתי לרבינא ה"ג מסתברא דאיכא כופר ברגל דאי ס"ד ליכא כופר ברגל ותנא מניזוקין דרגל מייתי לה לפרוך מה לניזוקין דרגל שכן ישנו ברגל אלא לאו ש"מ מכופר דרגל מייתי לה אלמא איכא כופר ברגל ש"מ ש"מ מ"תנ"י" **באדם מועד לעולם בין שוגג בין מויד** בין ער בין יושן סימא את עין חבריו ושיבר את הכלים * **משלם נוק שלם: גב' קתני סימא את עין חבריו דומיא דשיבר את הכלים מה התם נוק אין ארבועה דברים לא****

היכי צעי למילף מקרן שכן חייבת ברשות הרצים: **לא נוק שלם** כופר נוק שלם אתא דהי משמע בדעה אחר נוק שלם: **כספו של זה.** קרן: ישלם. מיטע שדחו ומיטע כרמו ישלם [שם] לגמרי משמע: **אמר קרא יחזון.** דקרא ימירא הוא דכחוכו וזלכו את כספו וגם את המט לאלא דלרשא אתא דלף ברשות הרצים נמי חייב: **ויהא אדם חייב כנופר.** כנון במזיד ולא אמרו ביה דלימיה ברי קטלא ולא בר גלות: **ומה שור שאינו חייב.** בחבלה: **ארבעה דברים.** זער ריפוי שנת ובושת אלא נוק לחומיה: **חייב כופר.** היכל דקטליה: **אדם שחייב בו.** עליו ולא על האדם. על נוקי שור משלמין כופר אבל על נוקי אדם אין משלמין כופר אלא או מיתע או גלות: **אישי כי יתן מוס צעמיסו אישי צעמיסו.** הוי דדין נתינת מומין ולא שור צעמיסו של צלילי: **בחצר הניזק.** דמיוצא דרגל בחצר הניזק הוא: **ההא נמי לא שאל.** דרגל מועדת מתחילתו היא להלך ולדרוס: **לאו משום דסבר כרבי יוסי הגלילי.** דלאמר צפירקין

היכי צעי למילף מקרן שכן חייבת ברשות הרצים: **לא נוק שלם** כופר נוק שלם אתא דהי משמע בדעה אחר נוק שלם: **כספו של זה.** קרן: ישלם. מיטע שדחו ומיטע כרמו ישלם [שם] לגמרי משמע: **אמר קרא יחזון.** דקרא ימירא הוא דכחוכו וזלכו את כספו וגם את המט לאלא דלרשא אתא דלף ברשות הרצים נמי חייב: **ויהא אדם חייב כנופר.** כנון במזיד ולא אמרו ביה דלימיה ברי קטלא ולא בר גלות: **ומה שור שאינו חייב.** בחבלה: **ארבעה דברים.** זער ריפוי שנת ובושת אלא נוק לחומיה: **חייב כופר.** היכל דקטליה: **אדם שחייב בו.** עליו ולא על האדם. על נוקי שור משלמין כופר אבל על נוקי אדם אין משלמין כופר אלא או מיתע או גלות: **אישי כי יתן מוס צעמיסו אישי צעמיסו.** הוי דדין נתינת מומין ולא שור צעמיסו של צלילי: **בחצר הניזק.** דמיוצא דרגל בחצר הניזק הוא: **ההא נמי לא שאל.** דרגל מועדת מתחילתו היא להלך ולדרוס: **לאו משום דסבר כרבי יוסי הגלילי.** דלאמר צפירקין